

Margarita Popova. Thematic German-Bulgarian Dictionary of Proverbs, Sayings, Maxims and Idioms, Sofia, Nauka i izkustvo Publishing House, 2016, 528 p., ISBN: 9789540203164

ABSTRACT

Proverbs, sayings and maxims are an enormous linguistic wealth. Drawing on them, enables us to grow more spiritually uplifted and to enrich our linguistic knowledge. Communication becomes more spontaneous, natural and direct, while we become able to make fun of our own shortcomings.

To a great extent, idioms embody the richness of figurative language. Those who have mastered them, have achieved a high level of proficiency and have made their speech more varied. The dictionary contains the most frequent idioms in colloquial speech.

The idea of a parallel representation of proverbs, sayings, maxims and idioms is based on the undeniable fact that such a representation evokes associative thinking and makes it easier and faster for one to learn them.

Маргарита Попова. Тематичен немско-български речник на поговорките, пословиците, сентенциите и устойчивите словосъчетания, София: ИК "Наука и изкуство", 2016, 528 с., ISBN: 9789540203164

РЕЗЮМЕ

Пословиците, поговорките и сентенциите са огромно богатство, от което трябва да черпим. Чрез тях ставаме духовно по-извисени, а езиковите ни познания значително се обогатяват. Общуването става по-непринудено, естествено и директно, дори сме в състояние да се шегуваме със собствените си недостатъци.

Идиомите съдържат в голяма степен образното богатство на езика. Който ги овладее, той вече е постигнал по-високо ниво на владееене на езика, а речта му става по-раздвижена. В Речника се предлагат най-често употребяваните в разговорната реч фразеологични словосъчетания.

Идеята за паралелно предлагане на пословици, поговорки, сентенции и устойчиви словосъчетания е базирана на неоспоримия факт, че така би се провокирало асоциативното мислене и те биха се запаметили много по-лесно и бързо.

Настоящият двуезичен тематичен речник е резултат от дългогодишна и задълбочена издирвателна, събирателска, изследователска и преводаческа дейност. Мотото при изготвянето му беше: „Ein Sprichwort im Mund wiegt hundert Pfund.“ („Поговорката има голяма стойност.“) Тъкмо затова тази поговорка е поместена и на задната корица на речника.

Структурата му отговаря на неговия тип, т. е. предложенят езиков материал е разпределен по теми, наречени тематично-семантични мрежи (87 на брой). Те са подредени по азбучен ред според ключовата дума. Във всяка тематично-семантична мрежа отделните статии следват също азбучния ред на ключовите си думи, като със съответната сигнатура и знаци са отбелязани различни комбинации за по-претенциозните читатели със задълбочени лингвистични интереси.

Повечето тематично-семантични мрежи са съставени на основата на:

1. антонимия на ключовите думи (напр. „alles / nichts“, „alt / jung / neu“, „Gott / Teufel“ usw. („всичко / нищо“, „стар / млад / нов“, „бог / дявол“ и т.н.)
2. пълна или частична синонимия на ключовите думи (напр. „Leid / Schmerz“, „Ding / Sache“, „Kenntnis / Weisheit“ usw. / „страдание / болка“, „вещ / предмет“, „познание / мъдрост“ и т.н.),
3. видово понятие на цялата група (напр. „Pflanzen“, „Vögel“, „Tiere“, „Farben“ usw. („растения“, „птици“, „животни“, „цветове“ и т.н.).

Към идиомите подходът е избиращ, така че в речника са включени приоритетно най-често употребяваните в разговорната реч фразеологични устойчиви словосъчетания. Допълнително е фиксирана сферата на езикова употреба, указани са функционално-стилистичните разновидности на езика (книжовен език, жаргон, младежки език, вулгарен език, поетично, преносно значение, разговорна, шеговита, иронична употреба и др.), а също така и особености, характеризиращи различни социолекти (търговски, медицински, църковен, юридически език и др.).

Препоръчително е преди да се работи с този речник да се прочетат задълбочено указанията за ползването му, за да се облекчи ориентирането в структурата и сигнатурата му.

Идеята за паралелно предлагане на поговорки и фразеологични съчетания от различен вид е базирана на психологически изследвания на когнитивните процеси, според които по този начин се активира асоциативното мислене и те се запомнят много по-лесно и бързо.

Отличното графично оформление на речника допринася за ползите и удоволствието от работата с този нов продукт на българския книжен пазар.

Präsentation
des neuen Wörterbuchs

Margarita Popova. Thematisches deutsch – bulgarisches Wörterbuch, Sprichwörter und feste Redewendungen. Verlag: Wissenschaft und Kunst, 2016.

Das vorliegende zweisprachige thematische Wörterbuch ist das Resultat einer jahrelangen vertieften Such-, Sammel-, Forschungs- und Übersetzungstätigkeit. Das Leitmotiv bei dessen Verfassung war: „Ein Sprichwort im Mund wiegt hundert Pfund.“ („Поговорката има голяма стойност.“) Deswegen ist dieses Sprichwort auch auf dem Hinterdeckel des Wörterbuchs zu lesen.

Seine Struktur entspricht seinem Typen, d.h. das angebotene Sprachmaterial ist in Themen aufgeteilt, die „thematisch-semantic Netze“ benannt sind. (Ihre Zahl ist 87.) Sie sind nach dem Prinzip des Schlüsselwortes alphabetisch strukturiert. Die Wörterbuchartikel in jedem thematisch-semantic Netz sind auch nach dem alphabetischen Prinzip eingeordnet. Die Wörterbuchartikel sind mit der entsprechenden Signatur und mit speziellen Zeichen für die verschiedenen Kombinationen versehen, um den Ansprüchen der Leser mit vertieften linguistischen Interessen zu genügen.

Die meisten thematisch-semantic Netze sind auf der Basis von

1. der Antonymie der Schlüsselwörter, z.B. „alles / nichts“, „alt / jung / neu“, „Gott / Teufel“ usw. / „всичко / нищо“, „стар / млад / нов“, „бог / дявол“ и т.н.),
2. der partiellen oder totalen Synonymie der Schlüsselwörter, z.B. „Leid / Schmerz“, „Ding / Sache“, „Kenntnis / Weisheit“ usw. („страдание / болка“, „вещ / предмет“, „познание / мъдрост“ и т.н.),
3. einem Hyperonym (Oberbegriff), z.B. „Pflanzen“, „Vögel“, „Tiere“, „Farben“ usw. („растения“, „птици“, „животни“, „цветове“ и т.н.) zusammengesetzt.

Im Wörterbuch sind vorzüglich die in der Umgangssprache meist gebrauchten Idiome angeführt. Außerdem ist die Sphäre des Sprachgebrauchs eines jeden Ausdrucks in Klammern angegeben, d.h. es werden die funktionsstilistischen Sprachspezifika (Hochdeutsch, Umgangssprache, Jargon, Vulgärsprache, Jugendsprache, poetischer / übertragener / scherzhafter / ironischer Gebrauch usw.), wie auch die unterschiedlichen Soziolekte (Handels-, Wirtschafts-, Medizin-, Juristendeutsch usw.) angezeigt.

Es ist empfehlenswert, sich vor dem Gebrauch des Wörterbuchs mit der Gebrauchsanweisung vertraut zu machen. Dadurch wird die Orientierung in seiner Struktur und Signatur bedeutend erleichtert werden.

Die Idee für das parallele Angebot von Sprichwörtern und Phraseologismen beruht auf psychologischen Forschungen der kognitiven Prozesse, nach denen auf diese Weise das assoziative Denken intensiv gefordert wird. Dadurch werden sie viel schneller und leichter behalten.

Die ausgezeichnete graphische Gestaltung des Wörterbuchs trägt wesentlich zum Nutzen und Vergnügen beim Gebrauch dieses neuen Produkts auf dem bulgarischen Büchermarkt bei.

Margarita Popova. A Thematic German-Bulgarian Dictionary of Proverbs, Sayings, Maxims and Idioms, Sofia Nauka i izkustvo Publishing House, 2016, 528 p., ISBN: 9789540203164

Abstract: This thematic bilingual dictionary is the result of a long and thorough process of search, collection, study and translation. The motto of the author while working on it was: “Ein Sprichwort im Mund wiegt hundert Pfund.” (“A proverb weighs a hundred pounds.”). This proverb is printed on the back cover of the dictionary.

The structure of the dictionary is relevant to its type, i. e. the proposed language material is organised into topics, the so-called thematic-semantic nets (87 in total). They are arranged alphabetically according to their keyword. The individual entries in each thematic-semantic net are also organised in alphabetical order of the keywords. Special signatures and signs are used to mark various combinations intended for the more discerning readers with profound linguistic interests.

Most of the thematic-semantic nets are based on:

1. keyword antonymy (e.g. alles / nichts, alt / jung / neu, Gott / Teufel – everything / nothing, old / young / new, god / devil, etc.)
2. complete or partial keyword synonymy (e.g. Leid / Schmerz, Ding / Sache, Kenntnis / Weisheit / – suffering / pain, thing / object, knowledge / wisdom, etc.),
3. the cover term of the whole group (e.g. Pflanzen, Vögel, Tier, Farben – plants, birds, animals, colours, etc.).

Idioms are selected in such a way as to include those items that are most frequently used in colloquial speech. Additionally, the domain of language use is indicated, along with functional and stylistic features (literary language, slang, youth language, vulgar language, poetic language, figurative meaning, colloquial use, humorous use, ironic use, etc.), and features characterising different social dialects (commercial, medical, religious, legal parlance, etc.).

The users are recommended to read thoroughly the instructions for the dictionary use before starting working with it, which will make it easier for them to get familiarised with the dictionary structure and the signatures used.

The concept of parallel representation of proverbs and idioms is based on the psychological study of cognitive processes which suggests that this type of organisation of information activates associative thinking and facilitates the process of learning.

The excellent design and layout of the dictionary contribute to the benefits and pleasure of working with this new product on the Bulgarian book market.